

Spotřeba v kuchyni 1,8 tisíc
Průměr snášky na 1 slepici za rok 113,80

Podle výroční zprávy JZD za rok 1956 je zajímavé porovnání:

Srovnání

1. stáj – krmička A. Hamršmídová
13 krav
Průměr dojitosti – 2 450 l
Celkem - 31 837 l
Odstaveno - 9 telat
Narodilo se - 12 telat
Příjem - 66 842 Kčs
Při stejných dávkách: výsledek 49 592 Kč
Příjem z 1 krávy – 5 141 Kč

2. stáj – A. Alberovská
12 krav
Průměr dojitosti – 1 540 l
Celkem – 18 445 l
Odstaveno - 1 tele
Narodilo se - 5 telat
Příjem – 33 324 Kčs
Při stejných dávkách: 19 282 Kč
Příjem z 1 krávy – 2 777 Kčs

V roce 1956 vystoupili z jednotného zemědělského družstva menší rolníci, a to Josef Patrák z čp. 210 se 4,5 ha půdy a Rudolf Kučera z čp. 197 se 4,5 ha půdy.

**Vystoupili
z družstva**

Z historie obecního domu čp. 124

Čp. 124 je dům místního národního výboru. Jsou v něm ubytovány kanceláře místního národního výboru a kanceláře pošty. Dům byl koupen v roce 1948 od Marie Štrosové za 650 000 Kčs. Dům je jednopatrový. K němu náleží čp. 69 a 123, dříve i čp. 68.

**Historie domu
čp. 124
a hospodářství
Jakuba Štrose**

Dům čp. 124 vystavěti dal Jakub Štros v roce 1903 a 1904. Byl to rolník, pololáník v Kněževsi, čp. 71. Jeho otec se jmenoval Václav a matka Josefa, rozená Hornofová z čp. 45, žena Marie, rozená Cédlová z čp. 38. Byl typ rolníka – chmelaře, svou činností charakterizuje život v chmelařském kraji, zvláště v Kněževsi, která má nejrozsáhlejší chmelařství ze všech obcí v československé republice, kde se pěstuje chmel. Jako pěstitel chmele měl velké úspěchy. Zaznamenám-li některé podrobnější údaje z jeho života, otevírám okénko do dějin Kněževsi v době před 100 lety a do dějin rozvoje chmelařství vůbec. Jakub Štros se narodil kolem roku 1840 v čp. 78. Otec jeho byl Václav, děd Jan.

V Kněževsi se odedávna pěstoval chmel. To byla plodina, na které byla Kněževs nejvíce závislá, na které odvislý byl jak rolník, tak

Jižní strana náměstí s domem Jakuba Štrose (patrový dům vlevo)

bezzemek, jedni na zdaru chmele hospodářsky rostli, jiní v případě nezdaru hynuli, vždyť těmto často peněžní ústavy nebo věřitelé soukromníci statky ve dražbách prodávali. Jiní je za babku kupovali.

Před sto lety česával se chmel čtyři až pět týdnů a hlávky byly zdravé a zelené. V dnešní době po dvou týdnech česání se kazí, červenají a opadávají. Totiž při dnešním intenzivním chmelaření rozšířily se plochy chmelnic a tak se také rozšířily různé choroby, jako mšice, sviluška, peronospora. Dnes proti nim věda vydatně pomáhá.

Dříve se sušil chmel na sluníčku na plátěných lískách, a když slunce nesvítilo, bylo zle. Nemohlo se česat. To byla velká potíž. Dříve vinul se chmel po tyčích vzhůru. Dnes pěkně po slabém drátku zavěšeném na 8 m vysokých konstrukcích z dřevěných sloupů držených dráty upevněnými na velkých kamenech zakopaných 1,5 m hluboko v zemi.

Jakub Štros, aby mohl intenzivněji chmelařit, potřeboval sušárnu, začínalo se sušit v komorách na plátěných lískách, proto koupil hostinec čp. 102, který stál naproti čp. 71, aby na dvoře hostince postavil větší budovu, kde se sušil chmel, a to větší množství chmele. Stavěti u čp. 71 nebylo asi vhodné, neboť vedlejší stavby byly kryty došky, a to nehovělo a pak to byly stavby malé.

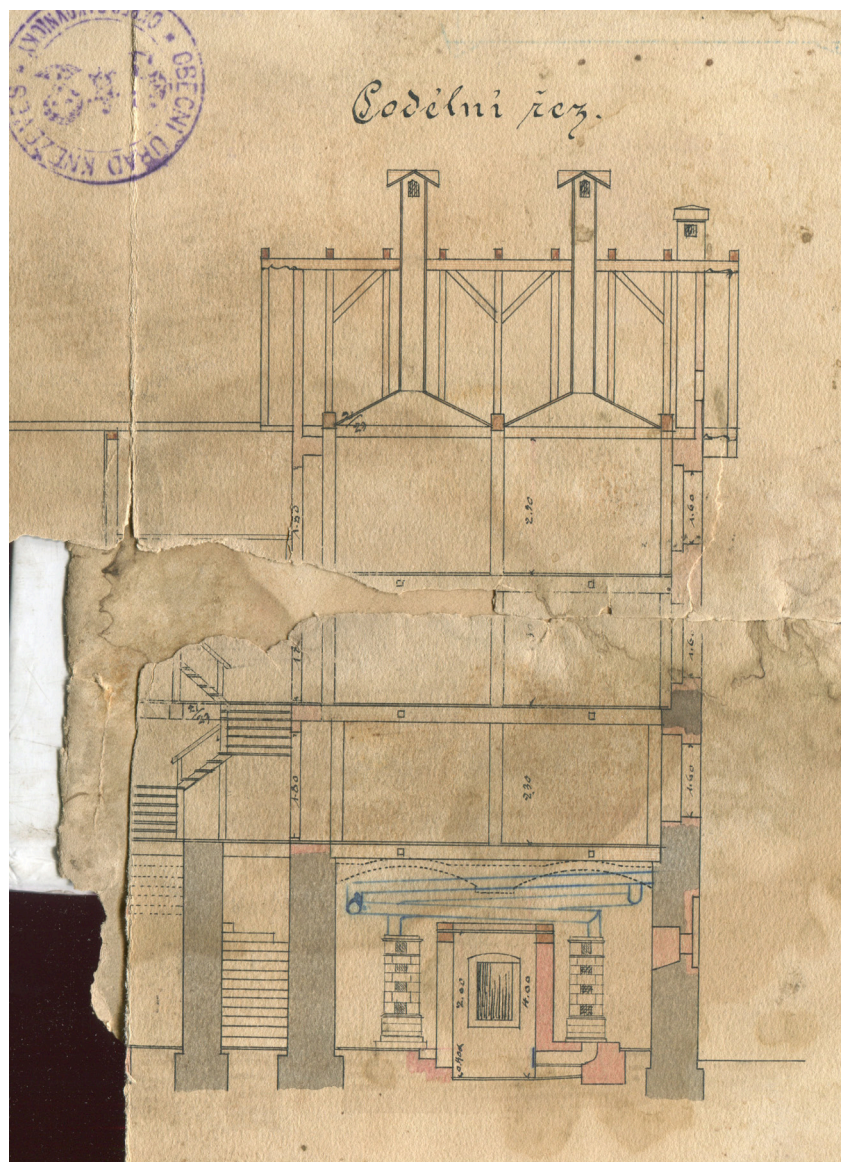
Vedle čp. 71 stály chaloupky čp. 70 a od toho k jižní straně 2 chaloupky, čp. 123A a 123B. V čp. 123A bydlila rodina krejčího Františka Vaňka. Jeden jeho syn byl Jakub a jeden vnuk rovněž Jakub, nyní zemědělec v čp. 258. V čp. 123B bydlil Hynek Kleer. Děti jeho

Na Štrosově chmelnici

předčasně umíraly. Syn jeho Alexander, sedlák, přiženil se do čp. 49, tam jako voják za 1. světové války zemřel. Do řečených chalup chodilo se uličkou 3 m širokou, jež táhla se podle západní hranice čp. 71 až k potoku. Tato ulička jako veřejný statek existuje dosud. Je uzavřena vrátky, která až do odvolání má povoleny majitel čp. 76. Platí za to udržovací poplatek.

Chmelařství Jakuba Štrose se rozrůstalo a sušárna v čp. 102 mu nikterak nepostačovala. Proto vykoupil chaloupky od Vaňků a od Kleerů, postavil na místě oněch chaloupek i jejich dvorků velkou sušárnu 60 m dlouhou a 16 m širokou o 3 podlahách prkenných nad sebou. Tato sušárna byla vysoká, nad topeništěm byly pojízdné lísky opatřené železným sítím a na té se dalo usušit velké množství chmele. Stavěl ji v roce 1895. Tak přechází se k velkovýrobě chmele. Předtím než stavěl tuto sušárnu, vykoupil statek čp. 69 v bezprostředním sousedství směrem na západ. Další rolnická usedlost v čp. 124, tak jako v čp. 69, byla takzvaný půllán. Čp. 69 náleželo Janu Šváchovi, který býval starostou, čp. 124 patřilo Františku Šváchovi. Stavby u čp. 69 byly většinou dřevěné, kromě světnice a větší než v čp. 124, kteréž bylo slamou kryté, dřevěné a zcela sešlé. Jakub Štros koupil tyto oba půllány a chalupu čp. 68 koupil také. Tuto bez polí. Oba půllány s polem a dříve hostinec čp. 102 také s polnostmi. V starých chaloupkách u čp. 124 bydlila rodina Frant. Altery, ševce; v druhé světnici bydlil krejčí s rodinou Hyn. Englický. Této chalupě říkali Alterovna, jako domku čp. 123 Vaňkovna. Na dvoře čp. 124 byla i dřevěná chaloupka výměnkářská, v ní bydlil s rodinou Staněk. Čp. 68 patřilo v té době Janu Modrovi, ševci. Na tato čp. 71, 70, 69, 124, 68 a 123 byl přímý pohled z čp. 102. Čp. 102, než je koupil J. Štros, držel Antonín Majer (Němec), majitel živnosti hospodářské a hostinský.

Průřez sušárnou v čp. 102

Mezi kostelem a hostincem čp. 102, při jihovýchodní straně, stojí železný křížek na kamenném podstavci s letopočtem 1842. Ten zříditi dala vdova Háta Štýbrová, hostinská a majitelka živnosti hospodářské, čp. 102.

Z chalup proti hostinci čp. 102 Jak. Štros nevykoupil jen chalupu čp. 70, v níž v tu dobu bydlil domkář Vojtěch Englický. V tomto čp. 70 narodil se 24. 4. 1862 Vojtěch Panoška, zaznamenáno nádeník, syn Jana, vnuk Jakuba Panošky. Také tam bydlila rodina Františka Svobody, nádeníka, s několika dětmi. Chalupu čp. 70 přestavěl Frant. Hejda, rolník z čp. 65 pocházející, když svoje hospodářství rozprodal. Domek čp. 70 byl dříve dřevěná, došky krytá a sešlá chaloupka.